

Colecția FLORICA LEVENDULA

Povestea lui Struguraș Ion Voinic

Whoever loses it feel sorry
about it
As I lost it.

Luck is a flower full of grace
It doesn't grow in every
place
Near the valley does it grow
Not to everyone will it show
Yet the slough it can
embrace.
If you find it you'll be glad
If you lose it you 'll be sad
I lost it and I feel bad.

Struguraș Ion Voinic l-o chemat, o fo' împărat și s-o dus să-i scoată fata de la un zmau. C-o fost un zmau, o avut o fântână de apă. Atunci în vremuri o avut o fântână de apă zmau și n-o dat apă să beie nime numa de-o dat un cap de om, o femeie zmau. O fost zmau ș-apăi ici, o fost cotată să deie împăratului, iel i-o dat una. Împăratu Verde iară una, amu o trăbuit să deie împăratu Roșu. Apăi o zâs împăratu că una i-o scoate fata de la zmau îi dă fata și împărăția jumătate. Ș-atuncea Struguraș Ion Voinic, iel c-o scoate-o .. și iel, s-o dus, că iel o umblat pă la fata ceie până n-o da-o la zmau. Ș-apăi iel s-o dus la fântână, Struguraș Ion s-o dus la fântână, fata o vinit după apă. Apăi o-ntrăbat-o pă fată;

- Da unde-i zmau?

Zâce:

- I-i dus de acasă.

- D-apăi n-ai pute vini să fujim?

- Apăi, zâce, nu, că zmau dacă a vini te-a prinde, te-a omorî.

și în povești stând cu fata o vinit on vânt. O zâs iel:

- Da, ce-i?

- Aista-i vântu dă adună zmau.

-No, păi, ce să facem?

L-o ascuns pă iel și dacă l-o ascuns pă iel, când o vinit zmau' s-o băgat în lontru și zâce:

- Hâd îmi pute aicea a om pământean, o zâs zmau. D-apăi unde-i? scoate-l afară.

Struguraș Ion o avut tri cățai: on urs, ș-on lup, ș-o hulpe. I l-o fo' dată: ursu' i l-o dat Sfânta Duminecă, lupu' i l-o dat Sâmbăta, Sfânta Sâmbăta, dup-aceea hulpea i-o dat-o iară Lunea i-o dat-o la iâl. Să cote de ii. Și dacă l-o tăiet zmau, l-o tăiet tăt grămadă, cățalu' i-o fost afară. Amu, o fost năcâjât. Zmau s-o dus iară de-acasă, o zâs câtă fată că să țape conțale cele acolo la câni, că câni o fost acolo în pădure la fântână. Ș-apoi le-o țapat. Da fata le-o strâns tăte și le-o adunat, cum o fo' tăiet. Ș-apăi ursu, o zâs Sfânta Duminecă, când o fost la ie Struguraș Ion:

- Când ț-a hi rău să-ț' aduci aminte de mine.

Ș-o adus apăi aminte. S-o dus ursu la Sf. Duminecă ș-o spus la Sf. Duminecă:

- Ia uite, ce-i baiu, l-o omorât pe Ion.

Apăi o zâs:

- Ia aice apă (gie) și dă-le și gie ti-i aduna și îl ungeți, că s-o scula ș-apăi o mârș cu apă gie și l-o uns, ș-apăi s-o trezât ș-o vinit înapoi, o vinit apăi de-acolo afară, ș-o vinit la Sfânta Vineri ș-o zâs:

- Bună zua, mamă bătrână.

- Sănătate bună, pruncule. Bine-ai făcut că mni-ai zâs mamă bătrână că de nu, nu era bine. Ce-i păcatu'? Ia ce prăbălesc să fac, să scot fata de la zmau. Mai sunt acolo două, da' s-o scot batâr asta. D-apoi, zâce amu nu poci că ia, zâce, zmau' m-o bățjocorit, m-o omorât, ș-amu văd că ia,

Nu poți să faci din rahat zdici.

Sfânta Duminecă m-o uns cu apă die și m-o indiet. Apoi o zâs, no, zâce hulpea asta o du cu tine. Lasă, c-apăi când ț-a hi mai rău, iară ț-i aduce aminte, ș-apoi hulpea ț-a face. ș-apoi s-o dus la Sfânta Sâmbătă.

- Bună zâua, babă bătrână.

- Sănătate bună pruncule. Da ce păcat te poartă?

- Iacă vreu să ieu ce-m trebe.

- Apoi, zâce, du-te, zâce, du-te, la Sfânta Duminecă, Sfânta Duminecă ț-a spune că ce să fac, că zâce, mai bine știi. S-o dus la Sfânta Duminecă și-o zâs:

- Bună zua, mamă bătrână.

- Sănătate bună, pruncule, d-apoi zâce, vez ce-ai pățat?

- Da.

- D-apoi ce să fac oare. Pute-o-aș? Oare cum să poci io scoate fetele acolo.

- D-apăi, zâce, li-i scoate dacă-i asculta ce ț-oi spune io. Du-te, zâce, la Drăcoia-n fundu Iadului și are tri iepe, iepele acele fac mânz' și au mânz' și zmău are un mânz de la baba Drăcoia din fundu Iadului, că acela are șasă puteri, și te du la ie și te bagă de slugă și-i cere un mânz să-ț deie, ș-atunci dacă ț-a da mânzu', on mânz ce l-a făta, iapa, acela a ave douăsprăzece puteri ș-atunci îi mere la fântână și zmău' n-a hi acasă ș-ăpi' atuncea a vini ie după apă și-i pune-o pă cal, ș-apăi îi vini cu ie. S-o dus la Drăcoiaie și s-o băgat de slugă. O zâs Drăcoiaie:

- Io, zâce, te-oi băga de slugă, da de nu mni-i pute cota de iepe atuncea, uite acolo am nouăzeci și nouă de capuri în pari și ș-al tău ț-i l-oi pune și-a hi suta, dacă nu li-i aduce când te-oi mâna cu iele de mas, ș-apoi zâce, acolo ț-oi pune și-a tău cap.

- No, apoi, bine, io oi mere.

S-o dus cu caii de mas cu iepile acolo, când s-o dus cu iele de mas s-o făcut tri uăi, el o adurnit și iele s-o făcut tri uăi, c-o zâs Drăcoiaie să să facă uăi să să baje-ntro turmă. S-o băgat într-o turmă de uăi. Pă când s-o sculat, no amu omu' năcăjit, năcăjit, da ce. Apoi o zâs lupu:

- D-apoi, ce ț-o spus mama, Sfântă Duminecă?

- D-apoi, zâce, mni-o spus că mni-oi aduce aminte.

- N-apoi, zâce, nu știi, că io, zâce, știu ce-o zâs, că io știu.

Le-o zâs:

- Lasă, zâce, că le-om scoate noi iepile.

- Da cum li-i scoate?

Zâce:

- Io m-oi băga-ntre oi, zâce, lupu', io cum mă bag între oi, numa' după-acele m-oi arunca, după-acele tri oi și tu ie căpuțanele-n mână și le bate deolaltă și-i spune: „Tur, iepele mele, să fiți iuț' în frâie. și s-o făcut frâie. Și s-o dus cu iele la babă. Tri zile o fos' tri ai s-o slujască. Amu o zî o plinit. D-apăi s-o dus, iel s-o dus în treaba lui și s-o culcat, baba o bătut iepele, ș-o zâs;

- Tu, da' di ce n-aș avut grije?

- D-apăi zâce, iacă ce-o făcut, o fo' musai să vinim că s-o dat on lup după noi, acolo-ntre uăi, nu ne-o dat pace de fel.

- No, ducă-vă-ț', ș-astară vă băgați înt-on fag, ieste-o bortă mare cu găuni, băgați-vă-ntre găuni, ș-apoi zâce, acolo nu v-a afla.

A. 121

Mamă de când m-ai făcut
Nici un bine n-am avut
Parcă tot m-ai blastamat
Nu te-am blăstămat deloc
Dar ai fost fără noroc

Mother, since you gave me
birth
I haven't known any good
It's as if you did nothing but
curse me

I didn't curse you at all
But you have just had no
luck.

Mother dear since you made
me
Not a single good did I see
You were there for cursing
me
I was not, my dear child
But your luck was not so
mild.

A. 122

Crenguță de busuioc
Tu ești floare cu noroc
La cei ce-i iubesc cu foc
Da' mie și badelui
Ai fost floarea dorului.

S-o dus sara cu iele iară și s-o pus jos. Și iel iară-o-adurmit. S-o băgat in borta ceie fetile. S-o băgat acolo, pă când s-o trezât: păi, ce-i, iară n-are. Ș-apăi o strâgat.

- Măi, ursule, da' tu nu știi ce ț-o spus Sfânta Sâmbătă?

- Da!

- Că, mni-am pterdut iepile, iară.

- Da' că le scot io, știu io unde-s.

- Unde-s?

- Colo într-o bortă cu găuni. Io ieu o rudă mare și mă duc să-i găzăiesc și-or ieși găunii și când or ieși cii mai mari apăi iele-s. Bate căpăstrele de-olaltă și spune-le pă nume că trăbă să vie la căpestre.

Și o mârș ursu' și-o bătut acolo, și o ieșât. Când o ieșit, le-o bătut și iară o vinit cu iele acasă. No, pă când o vinit:

- Du-te și te culcă.

I-o dat baba de mâncare și s-o dus și s-o culcat. Le-o bătut iară, amu zâce:

- Di ce n-ați avut grije?

- D-apăi, că n-am putut că iel așe o vinit și nu știu ce putere are. I-o fo' dată Sfânta Duminecă putere la iel și, năzdrăvan cum o fost atunci demult, în bătrâni. Că și femeile o știut bugăte. Și, no lasă, zâce, amu, zâce, ast-ară v-oi băga supt' ciur aici, în tindă, și io oi șide pă ciur, să văd că cum le-a scote, cum v-a scote și de-acolo. Bine. No, le-o mâncat cu iele, o vinit, li s-o băgat su' ciur, de-acolo di pă câmp o vinit și s-o băgat su' ciur. I-o vinit hulpea.

- Tu, hulpe, da tu ce țai din poveștile care le-o spus Sfânta Vineri?

- Zâce, amu, zâce, am pterdut iepile. La' că le scot io, că știu io unde-s.

- Unde-s?

- Îs în fundu tinzii și șede baba pă iele supt-on ciur. Da io mă duc, zâce, la coșconar' și acolo la găinar' și tâte le buntuzăsc acolo pân' odor și pân grădină și ie s-a duce acolo ș-apoi tu te du-n tindă și iute bagă căpestrile și așe. S-o dus hulpea acolo la găini și s-o purtat după găini până le-o scos pă tâte, găștile, găinile. și-o ieșit baba acolo și-o strâgat după hulpe. Că ia o mârș și luaț' căpestrele și-o scos fetele și le-o dus. No, bine-i.

- Amu am adus, bătrână.

- Le-ai adus? zice, amu ai plinit, anu, zâce haida, amu ț-oi da cal, c-amu cu calu' o făcut târg.

- Amu on cal ce l-o făcut atunci ce l-o fâtat iapa, on mânz o avut douăsprezece puteri să margă. Bugăt îi că baba o făcut aia mânz' așe mândri și grași da' p-acela, i-o pus puterile di la cialalț' tăț' la fel ca acela. Păi să-i deie calu.

- No, du-te, care ți li-i lua, o zâs baba.

Sfânta Duminecă o zâs:

- Griji, că când îi vre să iei calu, apăi acela cu douăsprezece puteri, acela îi mai rău, abie s-a clăti, da' acela-l ie. Zî, aiesta l-oi lua, că io n-am mâncare așe de bună să-i dau să hie ca ici, așe grași cum sunt ieșialți, da aiesta...

Apoi baba a întinde mâna să icie puterile di la iel să le ducă la cialalți, da tu spune:

Nu știi de unde sare iepurele.

- Plătească-ți Dumnezeu.

Apăi atuncea n-are putere, o zâs Sfânta Duminecă. Ş-apăi zice:

- No, aleje-ți on cal.

Io, mamă bătrână, numa aiesta, zâce, că io n-am nutreț, bun să cot de iel, da aiesta, apoi, oi face io, o vrut ca ie să-ntindă mâna, ap-o zâs, plătească-ț' Dumnezo, și o tras mâna-napoi.

Ş-apoi iară o mai zâs:

- Că du-te măi, ie-ț' on cal, și iar-o-ntins mâna. De tri ori o-ntins mâna și iel tăt o spus, *plătească-ț' Dumnezo*.

No, amu n-o vrut să i-l deie, da după tri zâle tăt o cotat să i-l deie.

- No, zâce, dară ești tare, ie-ț' calu.

S-o luat calu' n-o ieșit afară și fânând așe de căpăstru, o zâs calu cătă iel:

- No, zâce, dară

- No, domnule, Struguraș Ion Voinic, s-o-ntors calu păstă cap, no, amu zâce, sui pă mine că te-oi duce io.

S-o suit călărește pă iel ș-o mârș la fântână. și calu' zmăului o fost numa cu șasă puteri, șasă batâr, da' aiesta o sărit douăsprăce. Apoi o zâs, no, zâce s-o suit ș-o mârș la fântână. și-o vinit fata.

- Da, zâce, el, no, să vii cu mine.

De, zâce.

- Da, pute-i mere să nu te-ajungă că te-a omorî?

-Amu, oi mere.

Și Sfânta Duminecă i-o dat și putere așe ca să se poată bate și cu zmău.

Ş-apoi iel, s-o suit amândoi pă cal și s-o dus. și calu' zmăului din grajd' o rânchezat. Și-o vinit zmău'.

- Da', ce-i baiu?!

-Struguraș Ion duce pă doamna.

- No, zâce i-o dat ovăs zâce, cât ovăs îi pute mânca?

Zâce:

- Pot mânca.

- D-apoi, ajunje-li-i?

- Nu l-oi ajunje că-i frati-mni-o, are douăsprezece puteri și io n-am numa șesă. Ş-apoi i-o dat ovăs și s-o suit pă iel zmău', o sărit, nu l-o mai ajuns, n-o putut mere tare, tăt i-o tăiet din coadă. O rânchezat calu', că și marhăle în limba lor o rânchezat ș-o strâgat la celălalt:

- Măi frate, așteaptă-mă, măi, că tăt mă taie zmău, aiesta, tăt mă taie din coadă, de nu m-aștepți?

Celălalt i-o răspuns:

- Te-aștept, numa-l aruncă așe de să saie până-n poarta ceriului și când a ptica jos, să-l zdrobești, ș-apoi io te-aștept și io pă tine.

Ş-apoi l-o așteptat, l-o aruncat și jos, și l-o călcat în pticioare calu', și l-o așteptat. Amu atuncea o rămas și cele fete slobode. Iel amu o fost urât cum și-o zolit ș-o umblat, no apoi o zâs la fată:

- Calu' aista a zmăului du-te cu iel acasă, la tată-to, la-mpărăție. ș-apoi vini io acolo, numa amu-s tare zolit, da' mâni' alaltă viu. Da' că i-o fogădit că-i dă fata. Când on fâgan o fost acolo de-o lăture, on fecior de fâgan, fata o fost înfricată, o mârș ș-o luat și iel calu', o mârș cu fata, o zâs că iel o scos-o de la zmău. Fata n-o zâs mnică săraca, ș-amu, cole și când o vinit cia împărat', ie, zâce, și cele fete-s slobode, pot' mere după iele.

Little basil branch
You're a flower full of luck
To those that love
passionately
But to me and to my love
You were a flower full of
longing.

**Colecția
AUGUSTIN MOCANU**

A. 123

Horea lui Vălean

Foaie verde măghiran,
Ticălosul de Vălean
Cât era săptămâna
El nimica nu lucra.
Când venea duminica,
Dimineața se scula,
Pe ochi negri se spăla
Și pe cap se pieptăna,
La icone se-nchina,
Cârja-n mână și-o lua,
Toată zua se plimba,
Tot cântând și fluierând,

Și iel l-o pus pă țâgan la masă și să-i deie de mâncare ș-apoi dară c-or face nuntă păstă vo câteva zâle. O pus pă țâgan acolo și i-o dat oinnie și s-o strâns oricăț' vecini acolo să vadă că ce-i. Măi, țâganu, o omorât zmău și ia ce-o făcut. No, bine, o fo' bând horincă și orice vecin s-o mulătit.

Ursu' o zâs:

- Domnule, amu până i-i duminică, acolo-i nuntă, da lasă-mă să mă duc și io să văd ce-i acolo. țâganu o fost pus după masă pă niște perini. ș-apoi s-o dus ursu' acolo. Când l-o văzut țâganu că intră pă poartă la-mpărat, ursu' o zâs:

- Vai de mine, înălțate împărate, vine-o bală aicea, faceț' bine nu-l lăsaț'.

Fata-o zâs colo:

-Lăsaț' c-acela m-o scos don Ion Struguraș Voinic, lăsați.

O mărs ursu acolo, i-o dat horincă și s-o dus acasă tăț' horind.

- No, o zâs lupu, no, domnule, lasă-ma și pă mine.

- Măi, zâce, mereț' acolo, faceț' larmă și horiț.

- No, du-te, da' să vii, să nu zăbădești.

S-o dus și lupu', pă când o mărs acolo iară l-o văzut țâganu'. Țâganu:

- Iară vine altu.

- Nu, zâce, nu-l lăsați în lontru.

L-o lăsat, i-o mai sărit o pernă di su cur.

- No, amu, i-o dat horincă și la lup, s-o dus lupu tăț horind.

Pă când o mărs o zâs vulpea:

- No, lasă-mă, să mă duc și io, domnule!

Și s-o dus. Zâce țâganu':

- C-accea să dă după găini mintenaș la oameni. No, o slobozât-o și pă ie. I-o dat horincă, și-o băut și s-o dus. Pă când s-o dus fecioru, apoi, zâce:

- Aista, zâce, ne-o scos, o zâs fata.

Pă țâgan l-o legat de-o iapă surcapă și l-o legat de coadă și-o slobozât iapa pântru ce-a mințat și l-o făcut de groază pă țâgan. și-apăi fata o rămas la fecior și i-o dat împărăția jumătate, ș-o scos și pă celelalte ș-o văzut de treabă. Să trăiască!

De la Vasile Pop, 88 de ani, Remetea Chioarului

Povestea cu pajura

O fost o femeie și-o avut o fată și s-o măritat dup-on om rămas și-o avut omu o fată. Și ie ca să hie fata ii mai înaintată pântru feciorii o ascuns pă fata bărbatu-so, când vine feciorii la fată după ușe în cenușe ca să nu o vadă feciorii pe fata bărbatu-so frumoasă, numa p-a ii, că ii o fo mai hădă și a bărbatului mai frumoasă.

Nu-i pântru cine se pregătește, îi pântru cine se nimereste.

Dac-o ascuns-o acolo, fata săraca ar hi văzută și ia feciorii, nu i-o putut videa, că baba n-o lăsat-o să iasă din cenușe. Fetele s-o certat laolaltă, fata moșului cată fata babii.

- Tu, di ce nu mă lasă mama și pă mine, să mă vadă și pă mine feciorii? Că și io nu-s proastă și-s frumoasă, mai frumoasă ca și tine.

Cealaltă o zâs:

- Apăi, di ce să te lese mama? Că io trebuie să mă mărit întâie, că mama poruncește, nu poruncește tată-to, bine?

O vinit tată-so acasă, o zâs:

- Hăi, tată, când vin feciorii, pă mine, mama mă bagă după ușă în cenușă și nu mă lasă să ies de-acolo?

O zîs:

- Tu, de ce nu leși fata, și pă a me să stăie aicea cu a ta și să vorovească tăți laolaltă și așe.

- Apăi io n-o pot lăsa, că io nu mi-oi pute mărita fata de fata ta, că a ta îi mai frumoasă ș-a me-i hădă, și nu să uită feciorii la ie.

- E..., dacă o fo' zâsă așe, fata săracă, s-o supărat, s-o dus la mormântu mâne-sa, s-o cântat, n-o avut nici un rost. Tată-său haine i-o luat... da maștiră-sa n-o vrut să-i ieie ca și fata ei. La fata iei i-o luat haine din cele frumoasă, la ceialaltă i-o luat numa haine să hic făcută samă, nu care o fost frumoasă ca la fata ii.

Fata s-o supărat săraca, s-o dus, s-o dus și s-o dus s-o tâlnit cu înjerul. Înjerul stătea supt o arine.

- Da, unde meri tu, fată?

- Mă duc în lume, unde să nu văd pă nime, că mama o murit, tata s-onsurat și mașteha-mea mni-o adus o soră și pă mine nu mă lasă să stau în casă, când vin feciorii numa' mă ascunde, și nu-mni ie haine ca și cum ie la fata mneaiei și io nu pot hi așe frumoasă ș-așe gătată ca și cum îi fata mneaiei.

- Bine, o zâs înjeru: Nu mere tu, fată, nicări, că, ie, am un bold de haine și vină și-ț aleje un rând de haine, care îi vre tu, și vine-un băiat și-acela ori hădă, ori cum îi hi, acela te-a lua dacă ți-î lua hainele ieste pă tine.

Fata o ascultat și s-o băgat acolo în borta ce de arin și-o luat hainele cele pă ie și pă când o mârș acasă sara, meștehă-sa s-o uitat la ie:

- Tu, fa, de unde ai hainele iestea, c-amu, ca ii fată n-o avut așe frumoasă haine ca ceii fată.

- Apoi, io, mi le-o dat Dumnezo, Sfântu.

- Tu du și fata me, de-ii și la fata me, Dumnezău Sfântu, un rând de haine.

- Apăi, margă și fata mnitale și i-a da Dumnezo un rând de haine, așe ca la mine.

Pă sară au vinit feciorii, dac-o vinit feciorii, baba s-o uitat hăd, c-o vinit așa un fecior de frumos...Tăt o umblat mânioasă, ș-o zâs pân casă tăt ie:

- Du-te, tu, că doară aista nu-i de tine, că aista nu te-a lua veci, că tu iești o hădă, tu iești o proastă, tu iești...

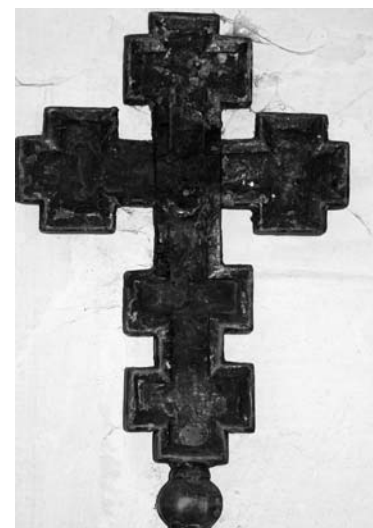
- Dacă nu m-o lua, nu m-o lua, la mine o vinit.

N-o știut baba că ce să facă cu fata, să-i ieie fecioru, să i-l puie la fata iei, să ie pă fata iei. Fecioru n-o vrut nicicum, o lua pă fata babii, pă fata moșului. Și s-o dus la tată-so cu ie acasă, la tată-so tare bine i-o

Mândrelor din mâini făcând.

Câte mândre întâlnea,
La toate din ochi făcea.
Câte mândre mi-l vedea
Inimioara le râdea.
Doamne, bine le părea!
Soarele dac-apunea,
Toate focul dezvelea,
Luminile aprindea,
Ferestrele deschidea,
Și cu jejetu făcea
Și din gură îi grăia:
Vino, tu, Vălene-n casă
Că bucatele-s pe masă
Și-i vin roșu pe fereastră.
Văleanu cum le vedea
Doamne, bine-i mai părea!
El în casă se băga,
După masă s-așeza.

Din bucate că mânca,
Din vin roșu că gusta
Până capul mi-l durea.
El acasă se-ntorcea
Și-acasă dac-ajungea
Maicii sale așa-i zicea:
Maică, măiculița mea,
Haida, de mi-i ajuta,
De haine mi-i dezbrăca.
Haide, așterne-mi patu'
Că rău mă doare capu'.
Maică-sa cu-amar plângea
Și din gură cuvânta:

părut de față, c-o fo' frumoasă, numa că iel o fost fecior de-mpărat și ie o fost fată săracă.

Pă când o fost pă ceie zî, o zâs împăratu' cătă iel:

- Măi, tu ai adus fata asta, da' nu știu de unde-ai adus-o, după ce-ai adus-o tu, așe săracă că cu asta nu putem noi mere între împărați și între domni, nu-i învățată, asta nu știi ie între domni, asta-i fată de la țară, proastă. S-o luatu-să fecioru', s-o supărat și-o luat femeia și s-o dus multă lume-mpărățiaie pân-o dat de-o pădure de her. Cân' o dat de-o pădure de her, pădurea-o fo' făcută din her din ista capăt de lume, până-n celalalt. Cum să treacă iel de-acele mai încolo. No, iel o vrut să se ducă să nu-i audă nime de nume pân-ce-o zâs tată-so așe cătă iel că cu-aceie nu poate mere nicăieri că nu-i învățată și nu să poate băga-ntre domni. și iel o avut o cheie la iel. Cheia aceie, ce știu ce fel de cheie o fost, c-o țâpat-o în pădure.

Când o țâpat-o în pădure s-o făcut pădurea-n două și s-o făcut on drum pân' ie și-o trecut cu calu și cu femeia. Pă când o trecut acolo, o dat de-o babă. Dapăi:

- Bună ziua, cătă babă.

- Zua bună, da' ce coți p-aice băiete, p-aicea?

- Io, zâce, cot pă cine n-am văzut de cându-s nici n-am auzât.

- Api, io-s aceie, pă mine mă cheamă așe. Da, după ce-ai vinit aicea, c-aicea-i țara me, și de-aicea cine vine îi musai să-i ieu capu și să-l pui înt-on par de hier.

- Ai, Doamne și Doamne, s-o spăriet și iel. Amu, zâce, am vinit aicea să mă omoare pă mine baba asta.

- S-o rugat de babă, s-o mai plâns și femeia-sa, s-o mai plâns și iel.

- No, di la mine, zâce, schepti, io te lăs cu capu netăiet, da' n-am după ce, zâce, că meri la soru-mea, da' pă când ajunji acolo tăt te omoară soru-mea, dacă nu te omor io.

N-o vrut să creadă, și s-o luat și s-o dus, amu-napoi nu s-o-nturnat. S-o dus acolo-napoi, unde-o văzut on câmp mare cu flori, cât o văzut cu ochii. și-o văzut câmpu cela cu flori, mândru și frumos.

- Vai, de mine, zâce, o zâs femeia cătă iel, bine-am trăi noi aici, la florile și pă câmpu iesta, cu flori frumoase, dacă nu ne-ar omorî nime.

Amu iel o zâs, în noroc ne-a sta. Dacă nu ne-o omorî oricine, om trăi, dacă nu, om muri. și s-o dus acolo și-o văzut o căsuță, așe mai mnicuță, frumoasă, c-o dus și-o bătut la ușe și-o răspuns:

- Da, cine-i aicea?

- On pământean.

- Când îl văd, îl și-nghițasc.

O ieșit de-acolo o femeie și când i-o văzut, i-o și-nghițât. Îi o avut on pruncuț așe ca de cinci ani, de șesă. Pruncuțu' săracu' s-o văietat, s-o cântat, n-o avut iel pă nime, în străini. No, ie de mnila pruncului și s-o dat și i-o făcut dinapoi, i-o vărsat pă gură-napoi și i-o făcut mai mândri și mai frumoși cum o fost, i-o lăsat pântru mnila pruncului. Zâce:

- Nu mereți de-aici mai încolo, când scăpați, gata, că numa moartea-i a voastă și nu vă mai lase nime di pă voi, că doară aicea nu-i slobod să diie un pământean. Amu ce să facă, s-o dat acolo la arat cu doamna aceie și cu femeia și-o lucrat p-acolo, o fo că și slujii ei, unde i-o mânat, acolo

s-o dus, di une i-o strâgat, d-acolo o vinit. No, ș-apoi s-o datu-să și și-o făcut și ii casă și și-o cumpărat pluguri și rânduielele și trăiesc și astăz, de n-o murit.

De la Valeria Mercaș, Remetea Chioarului, 1976

Anecdotală cu diacu și cu popa

O fost odată o femeie frumoasă. Da' o trecut popa și cu diacu și cu fātu p-acolo. Da o vorovit cu ie, că pă când ar mere pă la ie, numa câte unu', nu tăț' odată. Femeia le-o spus la tăț' într-o zî să margă. Și o mărș fātu'. S-o dus în casă, o stat on ptic în casă, o dat să povestească orice, o văzut pă oaricine trecând pă su' fereastră. Atunci:

- Oare unde să m-ascund?

- Sui în pod.

S-o suit în pod, fātu. Mintenaș o vinit diacu. Iar-o trecut pă su' fereastră.

Și o zâs:

- Da' numa' sângură iești acasă?

- Numa.

No, o stat on ptic în povești iară, o văzut p-oricine trecând pă su' fereastă.

- Oare unde să m-ascund?

- În pod.

O suit în pod. O mai suit unu.

Și, vine, să bagă popa-n casă.

- Bună zuua!

- Bună zuua!

- No, stau în povești. Da, zâce:

- Numa sângură iești acasă?

- Numa!

Pă când stau on ptic în povești, bine, și văd iară unu trecând pă su' fereastră. Atunci:

- Oare unde să m-ascund?

- Sui în pod!

Pă când vine omu-n casă:

Tu, pune-m orice de cină.

- Dacă n-am făcut de cină. Numa de nu-i mânca niște lapte. S-o pus pă prag omu să mănânce, numa pă prag o vrut. Ciia di colo s-o tătu – împins, s-o tătu-mpins, s-o-mpins pă popa ș-o pticat din pod. Pă iel...

- Ho, mă, d-api după ce-ai suit în pod?

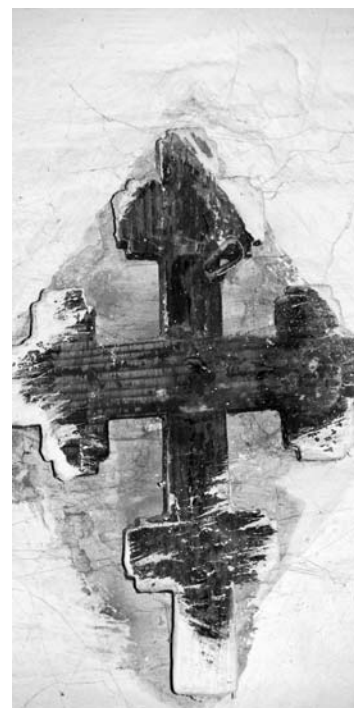
Hai, omu s-o suit în pod, o dat și de făt și de diac. O coborât jos. No, după ce-aț vinit voi la mine și v-ați suit în pod?

Popa:

- Ai do mine și do mine, să nu mă spui că plătim cu bani. Nu vrem să știe nimeni.

Omu-o fo sărac. Mai sărac, omu. No fost așe, îmbrăcat. No, fātu-o zâs, io n-am bani.

- Îi bai. Dacă n-ai bani, îț pui o lumină, să iertați, îț pui o lumină-n cur și stai sfeșnic în mijlocu căsî pân-or plăti iștialalți. Cia scot banii. Tăț scot

Măi, Vălene, fātu' meu,
Fātu' meu, copilu' meu,
Spusu-ți-am și ți-oi mai
spune
Mândrele capu' ți-or pune.
Lasă mândrele la dracu'
Că ele ți-or mânca capu'.
Iar Văleanu ce făcea,
Maicii sale că-i zicea:
Taci, maică, nu mă mustra,
C-așa-i lumea de-acuma.
Taci, maică nu mă sfădi
C-așa umblă tinerii,
Cu anii, cu lunile
Până-și curmă zilele.
Și cum sta și cuvânta,

Somnul iute-l cuprindea,
În pat că mi se punea,
Pân'a doua zi dormea.
Frunză verde de dohan,
Vai, săracu, de Văleanu
De cu sară s-o culcatu,
Pe ochi negri s-o spălatu
Și mândru s-o mai gătatu,
Mândrelor să fie dragu.
Maică-sa când o aflatu,
Tare rău o blăstămatu,
Iară el s-o supăratu,
la grajd iute-o alergatu,
Pă murgu o-ncălecatu
Și la mândre o alergatu.
Mândrele cum l-o zărit,
În drum tăte o sărit.
Una poarta descuia,

bani și plătesc colo la om. Cea o stat îmbucit acole. Pă când o mărs,
omu-o cumpărat la fimeie haine, la iel, pă duminică, pă când o mărs la
biserica, numa cârțâie hainile pă ii. Colo, popa din altariu:

- Diecă, diecă, frumoasă-i Maria noastă, o cântat di colo.

Diacu din strană:

- Pă punga noastă, părinte.

- Îi pintu-ace-o fo plătiț, să nu spuie la oameni. A, fătu'-o fo' de ceie
lătore:

- *Io dacă bani n-am avut,*

Curu sfeșnic l-o făcut.

Tăț o cântat, i s-o spus, oaminii tăț o răs atunci. No.

De la Ion Pop, 70 de ani, analfabet, Codru, 1973

Colecția CORINA ISABELLA CSISZAR

Referent C. J. C. P. C. T. Maramureș

Poveste cu un înger

Să zice c-o fost odată demult, o fată tare năcăjită, orfană de
amândoi părinți. O trăit ie o vreme din mila oamenilor, apoi, ce s-
o gândit ie, că să să ducă la o monastire înt-un vârv de munte.
Și odată c-o ajuns acolo, o fost primită, i s-o dat un căpătâi și
un rând de haine călugărești. Da' vezî tu, fata era tânărucă și tare
frumușă și nu să da în lături de la nici o treabă. și tăte
călugărițele cele de la monastire o-nceput a o pizmui. Și i-o dat
tăte treburile grele și-o sculau cu noaptea-n cap. Da' Măriuca
noastă, că așe o chema, tăce și lucra și numa' să ruga lu'
Dumnezău să aivă știre de năcazul ei. Făce bietuca de ie tăte
trebile, da' nime n-o bdiciuluie, numa' ce-o ocărau. Și ce s-o
gândit icile înt-o zî, s-o pună să clopotărească. Măriuca n-o zâs
nemnica și să scula în tătă dimineața pă la cincii ceasuri să tragă
de clopote, să scoale tătă monastirea. Da' să vezî necurățâie,
numa' ce înt-o dimineață să trag clopotele pă la tri. Măriuca să
scoală și dă fuguța în clopotniță să vadă ce-i necurățâia iasta. Să
uită, cată bine, da' nu gășă pă nime' acolo. Ce să sie? Să scoală
călugărițele s-o sfădea, că le spurcă somnul, că le scoală cu
noaptea-n cap. Fata noastă zăce că nu ie o fo' da' iele n-o cred și
iar o ocărăsc, nu-i dau de mâncare până nu s-a cuminți. În ceie
noapte iară să trag clopotele și tăt așe, iară-i Măriuca sfădită și
ocărâtă. No, amu' în a tria noapte, ce s-o gândit ie, să nu să culce
defel și să stăie la pândă în clopotniță, să vadă că cine clopote.

**Omul harnic, muncitor, de pâine
nu duce dor.**